

УДК 368.2

А.В. Черненко,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
ОПП «Страхування та ризик-менеджмент»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
ch.nastia99@gmail.com

ІННОВАЦІЇ В СТРАХУВАННІ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Нові технології увійшли в життя людей і стрімко змінюють світ навколо нас. При користуванні автомобілями новими технологіями є телематика і безліч інноваційних пристроїв. Мешканці будинків мають можливості спілкуватися через мобільні додатки з міською інфраструктурою та використовувати переваги «розумного» будинку чи квартири.

Такі інноваційні можливості активно використовують всі сегменти економіки, зокрема і страхування. Страхова галузь ніколи не була лідером змін та нововведень, скоріше вона завжди була консервативною, пов'язаною зі стабільним розвитком та довговічністю як одним із стовпів безпеки та зміцнення довіри своїх клієнтів. В даний час, в епоху розширення нових технологій, страхування засвоює та ретельно впроваджує інновації на етапах створення і реалізації страхових продуктів, але, як і в минулому, не є лідером у змінах та оцифрування фінансового сектору.

Світова історія страхування автотранспортних засобів виникла з появи перших автомобілів та збитків, які вони завдали. З розвитком автомобільної промисловості з'явилися і продукти страхування. Розвиток міжнародних відносин, глобалізація економіки, встановлення безвізових зон та інші фактори призвели до впровадження у національну практику страхування автотранспортних засобів найбільш привабливих умов для учасників страхових відносин. Загалом можна визнати, що на відміну від інших видів послуг, страхування автотранспорту обумовлене відсутністю міжнародно-правових норм у нагляді. Основою цього страхування є лише приватні фінансові інтереси власника автомобіля.

Для страхування автотransпортних засобів найбільш характерними є продуктові інновації та новітні технології. За інноваціями у сфері послуг, окрім традиційних ризиків, що охоплюються договорами страхування (крадіжка; збитки, що спричинені аваріями; пошкодження транспортного засобу тощо), страхові компанії також можуть надати послуги з евакуації автотransпортного засобу з місця ДТП; спрощення письмових доказів аварії (особливо у разі незначних пошкоджень); технічна допомога на дорозі; можливість укласти договір за півціни до першої дорожньо-транспортної пригоди тощо [1, с. 129].

Інноваційний розвиток страхування автотransпортних засобів іде шляхом персоніфікації страхових продуктів із урахування індивідуальних потреб клієнтів. Зокрема, СК «ARX» пропонує п'ять індивідуалізованих варіантів, СК «УНІКА» – еко-КАСКО для власників електромобілів, СК «ПЗУ Україна» – КАСКО з асистансом та без участі поліції тощо.

Інноваційні технології в автотransпортній галузі мають значний вплив на розвиток страхування в цілому. Особливо це стосується функціонування автоматизованих (безпілотних) автомобілів, активного поширення каршерингу та використання додаткових інтелектуальних технологій системи управління автомобілем. Ці інноваційні технології спонукають страхові компанії вдосконалювати свої продукти, максимально врахувати індивідуальні потреби страхувальників, прискорюють розгляд страхових випадків, сприяють зменшенню обсягів страхового шахрайства та вартості страхових послуг.

Сьогодні, серед новітніх технологій в страхуванні автотransпорту, заслуговує на увагу система телематики. У сучасному світі вона активно набирає обертів, оскільки дуже вигідна і корисна як страховим компаніям, так і автовласникам. Телематика в страхуванні – це можливість знизити вартість єдиного страхового поліса щодо страхування автотransпортних засобів. Іншими словами, це спеціальна система моніторингу, основною функцією якої є відстеження водійських характеристик конкретної особи. Обладнання для моніторингу, встановлене на автомобілі, заохочує водія керувати розумніше, в результаті чого ризик нещасних випадків значно знижується, а значить, не

потрібно платити страхові внески [2, с. 33]. Страхова телематика має реальні переваги для обох сторін, тому страхові компанії та власники автомобілів зацікавлені у її встановленні. Власнику потрібно лише погодитися встановити телематичне обладнання в салоні автомобіля під час підписання договору. Крім того, на мобільний телефон водія встановлюється спеціальний додаток, який дозволяє йому контролювати передану інформацію. У світі існує більше 20 мільйонів полісів з використанням телематики [3]. Цей новітній напрямок поширений і на вітчизняному страховому ринку. Однією з перших страховиків в Україні у використанні телематичних пристроїв була СК «АСКА». У 2017 році страхова компанія випустила перше insurtech-рішення для українських водіїв, засноване на принципах страхування на основі телематики. Вперше СК «АСКА» надано українським водіям план insurtech-КАСКО, принцип роботи якого «плати, коли їдеш». Щоб користуватися цією послугою, водії повинні встановити мобільний додаток на свій телефон. Щоб активувати страховий захист, потрібно лише заплатити невелику плату для того, щоб автомобіль був захищений від пошкоджень. Подальші дії водія: можна докуповувати захист від збитків під час руху або застрахуватися від викрадення – тобто платити за повне КАСКО лише за необхідності. Це заощаджує страхувальнику від 25 % до 70 % платежу.

Україна – одна з країн, де легко придбати страхові поліси. На веб-сайті кожної страхової компанії можна знайти бланк файлу, який потрібно подати. Система дозволяє перевірити введені дані та розрахувати вартість майбутньої ціни страхового полісу. Однак, розвиток ринку інтернет-страхування в Україні є відносно стриманим. Причини наступні: поліси продані через Інтернет не скасовують обов'язковий огляд автотранспортного засобу; неможливість придбати поліс, якщо автотранспортний засіб заставлено у банку; відсутність нормативного регулювання поширення інтернет-полісів. Як наслідок, онлайн-страхування стає все більш поширеним, але автоматизація процесів ще не впроваджена повністю.

На вітчизняному ринку страхові компанії активно запроваджують мобільні додатки: СК «УНІКА» – додаток myUNIQA, СК «Альфа Страхування» – «Альфа Асистанс», СК «Універсальна» – kasko2go, СК «АСКА» –КАСКО4U. В 2018 році страхова компанія «Талісман Страхування» за підтримки британських партнерів створила першу в Україні організацію служби екстреної допомоги водію (British auto club). Обсяг послуг включає регулярну та екстрену професійну допомогу з юридичних та технічних питань, а також страхування автомобілів. Водії можуть отримати екстрену допомогу, натиснувши або набравши номер у будь-якій складній ситуації на дорозі, у будь-якому куточку України, у будь-який час доби [4, с. 197].

Високий рівень конкуренції на страховому ринку та успішне функціонування іноземних страхових компаній, політична та економічна кризи, низький рівень купівельної спроможності населення – ці чинники спонукають українські страхові компанії створювати інноваційні продукти в автотранспортному страхуванні та робити перший крок до цифровізації. Перспективні інноваційні рішення у сфері страхування автотранспортних засобів, незважаючи на їх високотехнологічну природу та очевидний революційний підхід до організації бізнес-процесів страхових компаній, все одно зберігають попит на існуючі механізми гарантій у цьому складному виді страхування, оскільки транспортні засоби є джерелом підвищеної небезпеки, використання яких може призвести до майнових збитків їх власників та третіх осіб.

Список використаних джерел

1. Салайчук О. Інноваційні технології в автотранспортному страхуванні. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2017. № 4. С.124–138.
2. Третяк Д.Д., Поруба Я.С. Інноваційні технології в автотранспортному страхуванні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 1. С. 30-36.
3. PTOLEMUS Consulting Group. URL: <https://www.ptolemus.com/> (дата звернення 24.10.2021).
4. Заволока С.О. Інновації на ринку страхових послуг. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. № 19. С. 195-200.